

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม ระบบทวิภาคี ในสถานศึกษากลุ่มอาชีวศึกษาจังหวัดชลบุรี โดยใช้วิธีระบบ (System Approach) เป็นกรอบแนวคิด ซึ่งรูปแบบการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม ระบบทวิภาคี ในสถานศึกษากลุ่มอาชีวศึกษาจังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม ระบบทวิภาคี องค์ประกอบการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม ระบบทวิภาคี หลักการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม ระบบทวิภาคี แผนภูมิแสดงรูปแบบการจัดการศึกษา และประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม ระบบทวิภาคี ที่พัฒนาขึ้น ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม ระบบทวิภาคี ในสถานศึกษากลุ่มอาชีวศึกษาจังหวัดชลบุรี ได้แก่ ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ในสถานศึกษากลุ่มอาชีวศึกษาจังหวัดชลบุรี ซึ่งประกอบด้วย นักเรียน 189 คน อาจารย์ 76 คน และเจ้าหน้าที่จากสถานประกอบการ 57 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม ระบบทวิภาคี ในสถานศึกษากลุ่มอาชีวศึกษาจังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน

การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษา โดย กำหนดคุณสมบัติรูปแบบการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพช่างอุตสาหกรรมระบบทวิภาคี และวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพช่างอุตสาหกรรมระบบทวิภาคี จากนั้นจึงพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพช่างอุตสาหกรรมระบบทวิภาคี โดยใช้วิธีระบบ (System Approach) เป็นกรอบแนวคิด โดยศึกษาจากความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพช่างอุตสาหกรรมระบบทวิภาคี ได้แก่ นักเรียน อาจารย์ และเจ้าหน้าที่จากสถานประกอบการ จากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม ระบบทวิภาคี ที่พัฒนาขึ้น โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็น รูปแบบการจัดการศึกษา และแบบประเมิน ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

1. ได้รูปแบบการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม ระบบทวิภาคี สำหรับสถานศึกษากลุ่มอาชีวศึกษา จังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย

1.1 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม ระบบทวิภาคี มีดังนี้

1.1.1 เพื่อให้ผู้เรียน เรียนจบการศึกษาตามหลักสูตรภายใต้ระยะเวลาที่กำหนด โดยมีคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00

1.1.2 เพื่อให้ผู้เรียนผ่านการทดสอบหรือการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามเกณฑ์ที่กำหนด

1.1.3 เพื่อให้ผู้เรียน มีทักษะความสามารถ เชื่อมั่น ชำนาญในวิชาชีพตามสาขา ที่ตนเรียน มีคุณธรรมจรรยาบรรณของช่างที่ดี มีความรับผิดชอบ และมีไหวพริบในการทำงาน

1.1.4 เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพ ช่างอุตสาหกรรมระบบทวิภาคี

1.2 องค์ประกอบการจัดการศึกษา หลักสูตรวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม ระบบทวิภาคี มีดังนี้

1.2.1 ด้านปัจจัยนำเข้า หมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ในการจัดหลักสูตรวิชา ช่างอุตสาหกรรม ระบบทวิภาคี ได้แก่ ผู้เรียน ครูผู้สอน ผู้ควบคุมการฝึกงาน สถานศึกษา สถานประกอบการ หลักสูตรวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม

1.2.2 ด้านกระบวนการ หมายถึง วิธีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้กับ นักเรียนหลักสูตรวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม ระบบทวิภาคี ได้แก่ การเรียนการสอน กิจกรรมการเรียน การนิเทศ การประสานงาน การประเมินผล

1.2.3 ด้านผลผลิต หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ชี้ให้เห็นถึงข้อดี ข้อเด่น ที่บ่งบอกได้ว่าเป็นคุณลักษณะที่ดีของผู้สำเร็จการศึกษา หรือ ลักษณะเฉพาะของผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความชำนาญในอาชีพ กิจนิสัยการทำงาน

1.3 หลักการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม ระบบทวิภาคี

1.3.1 ผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม ระบบทวิภาคี มีสถานะเป็น พนักงานจากสถานประกอบการหรือมีสถานประกอบการรองรับการเรียนภาคปฏิบัติ เกณฑ์เฉลี่ย ไม่ต่ำกว่า 2.00 โดยระดับ ปวช. ต้องอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี จบ ม. 3 หรือเทียบเท่า และระดับ ปวส. อายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี จบ ปวช. หรือเทียบเท่า มีประสบการณ์จากการทำงานมาแล้ว ไม่ต่ำกว่า 2 ปี

1.3.2 ครูผู้สอนด้านวิชาชีพต้องมีประสบการณ์การทำงานในสถานประกอบการ ให้คำแนะนำ แก้ปัญหาที่เกิดจากการฝึกงานได้ เป็นตัวอย่างที่ดีด้านความประพฤติ และทักษะ ปฏิบัติทางวิชาชีพแก่ผู้เรียนได้

1.3.3 ผู้ควบคุมการฝึกงาน ต้องเป็นพนักงานในสถานประกอบการ ที่ปฏิบัติงาน ใกล้ชิดกับผู้เรียนมีประสบการณ์สูงกว่าผู้เรียน ถ่ายทอดเทคนิคการทำงานได้ แนะนำแก้ปัญหาให้ ผู้เรียนได้

1.3.4 สถานศึกษาต้องเป็นศูนย์กลางการติดต่อ ประสานงาน มีสำนักงานและ ผู้รับผิดชอบงานทวิภาคีเป็นคนละบุคคลมีหัวหน้างาน 1 คนมีเจ้าหน้าที่ประสานงานเพียงพอ มีครูผู้สอน ห้องห้อง สมุดเพียงพอ ทำหน้าที่ รับสมัครผู้เรียน ทำสัญญา ติดต่อ ติดตาม ผู้เรียน และ ตรวจสอบสถานประกอบการ จัดการเรียนวิชาสามัญและวิชาชีพเบื้องต้น จัดกิจกรรมกับผู้เรียน ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จุดดีจุดเด่นของการศึกษาระบบทวิภาคี จัดครูผู้สอนและ ประเมินผลการเรียน จัดประชุมแลกเปลี่ยนข้อมูล แต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อกำหนดเนื้อหา หลักสูตร นิเทศ แบ่งหน้าที่จัดการเรียนการสอน ทดสอบมาตรฐานฝีมือ ประเมินผลการเรียน ขั้นสุดท้าย ให้กับผู้เรียน ร่วมกับสถานประกอบการ และมอบใบประกาศรับรองคุณวุฒิ เมื่อผู้เรียน สำเร็จการศึกษา

1.3.5 สถานประกอบการต้องมีเจ้าหน้าที่ประสานงานกับสถานศึกษา และ ผู้ควบคุมการฝึกงานโดยตรงและเพียงพอ มีที่ตั้งเป็นหลักแหล่ง ดำเนินกิจการต่อเนื่อง มีงาน สม่าเสมอตรงตามสาขาการเรียนของผู้เรียน ทำหน้าที่ รับสมัครผู้เรียน จัดพนักงานเพื่อทำหน้าที่ ควบคุมการฝึกงาน และประเมินผลการเรียนภาคปฏิบัติ จัดการเรียนภาคปฏิบัติทางวิชาชีพ โดยยึดถือคำอธิบายรายวิชาในหลักสูตร ให้คำตอบแทนผู้เรียนในระหว่างที่เรียนภาคปฏิบัติใน สถานประกอบการ แต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อกำหนดเนื้อหาหลักสูตร นิเทศ แบ่งหน้าที่ จัด การเรียนการสอน ทดสอบมาตรฐานฝีมือ ประเมินผลการเรียนขั้นสุดท้าย ให้กับผู้เรียน ร่วมกับ สถานศึกษา และมอบหนังสือรับรองการผ่านงาน เมื่อผู้เรียนสำเร็จการศึกษา

1.3.6 หลักสูตรที่ใช้เป็น โครงสร้างหลักสูตร เนื้อหา คำอธิบายรายวิชา ที่เกิดขึ้น จากการพิจารณาร่วมกันระหว่างคณะกรรมการจากสถานประกอบการกับสถานศึกษา หลักสูตร ปวช. ใช้เวลาเรียนอย่างน้อย 3 ปี หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ต้องใช้เวลาเรียน อย่างน้อย 3 ปี โดยชั้นปีที่ 1 ให้เรียนในสถานศึกษาเพื่อเรียนวิชาพื้นฐาน ชั้นปีที่ 2 และปีที่ 3 ให้เรียนในสถานศึกษา สัปดาห์ละ 1-2 วันเรียนในสถานประกอบการสัปดาห์ละ 4-5 วัน หลักสูตร ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เรียนโดยใช้เวลาอย่างน้อย 2 ปี โดยชั้นปีที่ 1 ให้เรียน

ในสถานศึกษา อย่างน้อย 1 ภาคเรียน และเมื่อถึงเวลาเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ ให้เรียนในสถานศึกษา สัปดาห์ละ 1 วันเรียนในสถานประกอบการสัปดาห์ละ 4-5 วัน และเมื่อผู้เรียนจะศึกษาในระดับที่สูงขึ้นได้จะต้องมีประสบการณ์จากการทำงานอย่างน้อย 2 ปี

1.3.7 การเรียนการสอน

1.3.7.1 วิธีการจัดการศึกษา สถานศึกษาและสถานประกอบการต้องแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมกันเพื่อกำหนดโครงสร้างหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา แบ่งหน้าที่จัดการเรียนการสอน นิเทศผู้เรียน ประเมินผลการเรียนขั้นสุดท้าย ทดสอบมาตรฐานฝีมือ และร่วมประชุมแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี

1.3.7.2 การกำหนดเนื้อหาวิชา รายวิชาในหมวดวิชาสามัญต้องจัดผู้เรียนได้เรียนเช่นเดียวกับนักเรียนปกติ รายวิชาในหมวดวิชาสามัญและวิชาชีพที่มีการปฏิบัติเบื้องต้นให้สถานศึกษารับผิดชอบจัดการเรียนการสอน รายวิชาในหมวดวิชาชีพ สถานศึกษาและสถานประกอบการต้องร่วมกันพิจารณาแบ่งหน้าที่จัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม รายวิชาที่เป็นการเรียนภาคปฏิบัติทางวิชาชีพ ในสถานประกอบการต้องให้สถานประกอบการเป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยยึดถือตามคำอธิบายรายวิชา ให้สถานประกอบการจัดการเรียนการสอนรายวิชาชีพพิเศษ หรือรายวิชาชีพที่เป็นลักษณะงานเฉพาะทางโดยถือว่าวิชาชีพนั้นเป็นวิชาเลือก

1.3.8 กิจกรรมการเรียนรู้

1.3.8.1 กิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา ผู้เรียนต้องเข้าเรียนตามตารางการเรียน ทำกิจกรรมประกอบการเรียน ยึดถือระเบียบและปฏิบัติตามกฎของสถานศึกษา

1.3.8.2 กิจกรรมการเรียนรู้ในสถานประกอบการ (การฝึกงาน) ผู้เรียนต้องลงเวลาการเรียนภาคปฏิบัติ บันทึกรายงานผลการปฏิบัติงาน เคารพเชื่อฟังผู้ควบคุมการฝึก ยึดถือระเบียบและปฏิบัติตามกฎของสถานประกอบการ

1.3.9 การนิเทศผู้เรียน ต้องนิเทศภาคเรียนละไม่น้อยกว่า 3 ครั้ง โดยดูจากบันทึกรายงานผลการปฏิบัติงานของผู้เรียน ซึ่งอาจารย์จากสถานศึกษาและเจ้าหน้าที่จากสถานประกอบการนิเทศร่วมกัน

1.3.10 การประสานงาน สถานศึกษาและสถานประกอบการต้องแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ร่วมกัน เพื่อทำหน้าที่จัดการศึกษา โดยสถานศึกษาจัดผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี โดยเป็นคณะบุคคล มีหัวหน้างาน 1 คนและมีเจ้าหน้าที่ประสานงานเพียงพอ เพื่อประสานงานกับสถานประกอบการ และติดต่อ ช่วยเหลือ ติดตาม

แก้ปัญหา ระหว่างผู้เรียน ครูผู้สอน และผู้ควบคุมการฝึกงาน รวมถึงจัดการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างผู้ประสานงานของสถานศึกษาและเจ้าหน้าที่จากสถานประกอบการ โดยสถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการ และสถานประกอบการจัดเจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาระบบทวิภาคี ที่ชัดเจน เพื่อประสานงานกับสถานศึกษา

1.3.11 การประเมินผล ครูผู้สอนทำหน้าที่ประเมินผลการเรียนในสถานศึกษา โดยใช้เกณฑ์การประเมินผลของกระทรวงศึกษาธิการ การประเมินผลการเรียน ภาคปฏิบัติที่เรียนในสถานประกอบการ ต้องมอบให้ครูผู้ควบคุมการฝึกเป็นผู้รับผิดชอบ โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินผลร่วมกับสถานศึกษา โดยนำบันทึกการลงเวลา การหยุดงาน การมาสายของผู้เรียนร่วมประเมินด้วย รวมถึงต้องมีการทดสอบมาตรฐานฝีมือ และการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนขั้นสุดท้าย ซึ่งคณะกรรมการเป็นตัวแทนจากสถานศึกษาและสถานประกอบการทำหน้าที่กำหนดเกณฑ์การทดสอบ และประเมินผล

1.3.12 ด้านผลผลิตทางการศึกษา ผู้จบการศึกษาต้องผ่านการประเมินสัมฤทธิ์ทางการเรียนขั้นสุดท้าย ผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือ ได้รับใบรับรองความประพฤติ และใบรับรองการผ่านงานจากสถานประกอบการและใบประกาศรับรองความประพฤติสถานศึกษา ซึ่งต้องมีคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 2.00 โดยที่ผู้จบการศึกษาระบบทวิภาคีต้องมีความเชื่อมั่น คล่องแคล่ว มีทักษะตามสาขาที่ตนเรียน มีความรับผิดชอบ ขยันอดทน มีไหวพริบในการทำงาน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รวมถึงคุณธรรม จริยธรรม และมีจรรยาบรรณของช่างที่ดี

1.4 แผนภูมิแสดงรูปแบบการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม ระบบ ทวิภาคี

2. ผลการประเมินรูปแบบการจัดการศึกษา ระบบทวิภาคี ในสถานศึกษากลุ่มอาชีวศึกษา จังหวัดชลบุรี จากผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานประกอบการ และอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งสรุปผลการประเมินได้ดังนี้

2.1 รูปแบบการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม ระบบ ทวิภาคี ในสถานศึกษากลุ่มอาชีวศึกษา จังหวัดชลบุรี ทั้ง 3 ด้าน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยด้านกระบวนการมีผู้เห็นด้วยมากที่สุด รองลงมาคือด้านผลผลิตและด้านปัจจัยนำเข้า ตามลำดับ

2.2 ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 คนมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ในการยอมรับรูปแบบการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม ระบบ ทวิภาคี ในสถานศึกษากลุ่มอาชีวศึกษา

จังหวัดชลบุรี เพื่อให้การจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นไปอย่างเหมาะสม ประสพผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา

2.3 ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 คนมีความเห็นเป็นไปทางเดียวกันกับความเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 ประเภท ที่ได้แสดงความเห็นเพื่อการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพช่างอุตสาหกรรมระบบทวิภาคี

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 9 คน ซึ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานประกอบการ และอาจารย์ที่ปรึกษานักเรียน ระบบทวิภาคี ที่มีต่อรูปแบบการจัดการศึกษา อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นได้ว่า รูปแบบการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม ระบบทวิภาคี ที่พัฒนาขึ้น โดยใช้ระบบเป็นกรอบแนวคิด ได้รับการยอมรับและสามารถนำไปใช้ได้ในการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม ระบบทวิภาคี ในสถานศึกษากลุ่มอาชีวศึกษาจังหวัดชลบุรี ได้เหมาะสม สืบเนื่องมาจากรูปแบบการจัดการศึกษาที่พัฒนาขึ้น เป็นรูปแบบการจัดการศึกษาที่เกิดจากความคิดเห็นที่ตรงกันของผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ได้แก่ นักเรียน อาจารย์ และเจ้าหน้าที่จากสถานประกอบการ ที่ดูแลรับผิดชอบด้านการศึกษาระบบทวิภาคี จึงทำให้รูปแบบการจัดการศึกษาที่พัฒนาขึ้นนี้เป็นรูปแบบที่ตรงกับความต้องการของผู้เชี่ยวชาญทุกฝ่าย ตามที่ กิดานันท์ มลิทอง (2540, หน้า 63) กล่าวว่า ระบบ (System) ส่วนรวมทั้งหมดซึ่งประกอบด้วยส่วนย่อยหรือสิ่งต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งอาจเกิดขึ้นโดยธรรมชาติ หรือเป็นสิ่งต่าง ๆ ที่มนุษย์ ออกแบบและสร้างสรรค์ขึ้นอย่างมีระเบียบ แล้วนำสิ่งเหล่านั้นมารวมกัน เพื่อให้สามารถมารวมกันเพื่อให้สามารถดำเนินงานบรรลุไปได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้แล้ว

2. เมื่อพิจารณาในด้านปัจจัยนำเข้า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ สถานศึกษา ซึ่งแสดงถึงความสำคัญของสถานศึกษา ที่ต้องรับผิดชอบด้านการประสานงาน เป็นศูนย์กลางในการจัดการศึกษา ทำหน้าที่จัดหาสื่อการเรียนรู้ ครู ติดต่อประสานงาน ทำสัญญา ประชุมแลกเปลี่ยนข้อมูล แก้ปัญหา ระหว่าง สถานศึกษา สถานประกอบการ และผู้เรียน โดยถือได้ว่าสถานศึกษาต้องเป็นศูนย์รวมของปัจจัยนำเข้าทั้งหมด รวมถึง ความต้องการให้สถานประกอบการที่ร่วมจัดการศึกษาระบบทวิภาคี มีความชัดเจน

มีความพร้อมเพื่อรองรับการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ และลดปัญหาการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีในปัจจุบัน สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ ปฤษฐกรณ์ แก่นเพชร (2540, หน้า 116) กล่าวว่า ควรมีการสำรวจความเห็นเจ้าของสถานประกอบการที่เข้าร่วมจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ถึงความพร้อมของสถานประกอบการในการดำเนินการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ วรวิ คีลสุวรรณ (2543, หน้า 32) ที่กล่าวว่า การให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษา โดยเฉพาะการร่วมมือในการฝึกอาชีพ จะเป็นแนวทางหนึ่งในการแก้ปัญหา ด้านคุณภาพของแรงงานระดับช่างฝีมือที่จะเป็นต้องมุ่งเน้นทักษะและประสบการณ์ตรงเพื่อให้มีคุณภาพมาตรฐานระดับแรงงาน

3. เมื่อพิจารณาในด้านกระบวนการมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ กิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า เมื่อผู้เรียนอยู่ในสถานศึกษาต้องมีสถานะภาพ สิทธิเช่นเดียวกับนักเรียนอื่น ๆ ในสถานศึกษา และเมื่อผู้เรียนอยู่ในสถานประกอบการ ต้องดำรงสถานะภาพ เช่นเดียวกับพนักงานในสถานประกอบการ และต้องปฏิบัติตามกฎของสถานประกอบการ และวิธีการประเมินผลการเรียนแสดงให้เห็นถึงความต้องการในการวัดประเมินผลการเรียนที่ต้องเกิดขึ้นจากการร่วมมือกันของสถานศึกษาและสถานประกอบการ ซึ่งสอดคล้องกับ ปฤษฐกรณ์ แก่นเพชร (2540, หน้า 111) กล่าวว่า ควรมีการประสานงานกันระหว่างบุคลากรของภาคอุตสาหกรรมการศึกษา กับบุคลากรของโรงงานอุตสาหกรรมในด้านต่าง ๆ คือ ด้านการคัดเลือกคุณสมบัติผู้เรียน การกำหนดหลักสูตรการเรียนการสอน การควบคุมการเรียนการสอนให้เป็นไปตามข้อตกลง การประชุมวางแผนร่วมกัน และการประเมินผลการเรียนการสอน และยังสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ บุญรัตน์ อินทรสัมพันธ์ (2542, หน้า 101) กล่าวว่า สถานศึกษาและสถานประกอบการควรมีการกำหนดการวัดผลร่วมกันตลอดภาคเรียน และสถานศึกษาควรแจ้งรายละเอียด เกณฑ์การวัดผลประเมินผลในด้านการเรียนของนักเรียนให้สถานประกอบการอย่างชัดเจน เพื่อให้ประกอบการตัดสินใจตัดสินใจด้านการเรียนภาคปฏิบัติของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ บุญเจือ ช่างต่อ (2540, หน้า 24) กล่าวว่า การจัดการอาชีวศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์จำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษา ต้องประสานสัมพันธ์ร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดกับสถานประกอบการ เพื่อจะได้วัดดูประสงคร่วมกันคือ กำลังคนที่มีคุณภาพ

4. เมื่อพิจารณาในด้านผลผลิต มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่า นอกจากผู้เรียน ต้องผ่านการทดสอบ และการประเมินตามระบบการศึกษาอย่างมีมาตรฐาน มีกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน แล้ว ยังต้องการให้ผู้เรียนเรียนจบการศึกษาอย่างมีทักษะความรู้ ชำนาญในงานตามสาขาที่เรียน และต้องมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณที่ดีของช่างด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ

กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา (2537, หน้า 3) ที่กล่าวถึงคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนว่า มิได้หมายความว่าเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเท่านั้น แต่คุณภาพการศึกษายังหมายถึงปัจจัยอื่นอีกมากที่จะส่งผลให้เกิดคุณภาพที่พึงประสงค์ได้ ผู้ที่จบการศึกษาจึงต้อง มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรม จรรยาบรรณของช่างที่ดี ควบคู่ไปกับผลสัมฤทธิ์ที่ดีทางการเรียน ซึ่งเป็นสิ่งที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาลัทธิสุตราชีพช่างอุตสาหกรรม ระบบทวิภาคี ในสถานศึกษากลุ่มอาชีวศึกษาจังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้และสำหรับทำการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไปดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 รูปแบบการจัดการศึกษาลัทธิสุตราชีพช่างอุตสาหกรรม ระบบทวิภาคี ที่พัฒนาขึ้น ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการอันเป็นสิ่งสำคัญที่สุด เนื่องจากในแต่ละสถานศึกษา แต่ละพื้นที่ตั้งของสถานประกอบการ มิได้เหมือนกันทุกแห่ง การจัดการศึกษาจึงต้องเป็นไปตามความพร้อมและเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ ซึ่งต้องคำนึงถึงประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2 รูปแบบการจัดการศึกษาลัทธิสุตราชีพช่างอุตสาหกรรม ระบบทวิภาคี ที่พัฒนาขึ้นนี้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ กับการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ในหลักสูตรวิชาชีพอื่นได้ตามความเหมาะสม

1.3 ก่อนจัดการศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้ผู้บริหารหรือคณะกรรมการจากสถานศึกษาและสถานประกอบการเข้าร่วมประชุม ปรึกษาหารือ กำหนด กฎเกณฑ์ ต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบให้ชัดเจนที่สุด เพื่อวางแผนการจัดการศึกษาให้ปัญหาเกิดขึ้นน้อยที่สุด

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการศึกษาลัทธิสุตราชีพช่างอุตสาหกรรม ระบบทวิภาคี ที่พัฒนาขึ้น กับรูปแบบการจัดการศึกษาลัทธิสุตราชีพช่างอุตสาหกรรม ระบบทวิภาคี ที่ยังใช้อยู่

2.2 ควรศึกษาพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาลัทธิสุตราชีพช่างอุตสาหกรรม ระบบทวิภาคี ในพื้นที่อื่น ๆ

2.3 ควรศึกษาความพึงพอใจ ที่มีต่อรูปแบบการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพ
ช่างอุตสาหกรรม ระบบทวิภาคี

2.4 ประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม
ระบบทวิภาคี

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University